

onal economy were found. The need for the transition to the agrolandscape nature management concept was justified. It is proved that achieving a balance of interests and the goals of social, economic and environmental development requires an interconnected, interdependent analysis of the specific situation at the same time on three aspects. It's also necessary a parity basis combination of the three approaches, taking into account changes over time and space of corresponding values and needs. Only that flexible approach allows us to make management decisions taking into account the specific conditions.

Keywords: radioactive contamination, sustainable development, rehabilitation of the territory, regional development, ecologization, Kiev Polissya.

УДК 332.3:332.142.6

Аспір. Ю.Ю. Несторак¹ –
ВП НУБіП України "Боярська ЛДС"

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЕКОНОМІЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЛІСОВОЇ ДІЛЯНКИ НА ОСНОВІ ЇЇ ЕКОСИСТЕМНИХ ПОСЛУГ

На основі наукових праць українських і зарубіжних вчених у галузі економіки природокористування, а також із використанням національних та міжнародних правових актів з питань економічної оцінки, здійснено аналіз теоретичних підходів до економічного оцінювання лісової ділянки на основі її екосистемних послуг. Проаналізовано значну кількість теоретичних підходів до визначення сутності та змісту екосистемних послуг. Акцентовано увагу на те, що екосистемні послуги – це економічні вигоди, які отримують економічні суб'єкти від використання наявних функцій екосистем, а також таких, що утворюються внаслідок генерування, відновлення, підтримки, регулювання екосистемних процесів, які формуються внаслідок цілеспрямованої діяльності тих або інших суб'єктів господарювання різних форм власності та рівнів ієрархічного управління. Практично визначено загальну економічну цінність 1 га лісових земель. Окреслено перспективи подальших наукових розробок у напрямі формування ефективного економічного механізму оцінювання лісових ресурсів та забезпечення його практичної реалізації.

Ключові слова: економічна оцінка, лісові ресурси, екосистемні послуги лісу.

Вступ. Економічна оцінка природних ресурсів, як написано в економічній енциклопедії, це – визначення цінності джерел природних ресурсів у грошовому виразі. В філософському сенсі поняття оцінка є категорією проблеми цінності [1]. Цінність відображає реальні взаємовідносини людини з явищами навколишнього світу. Вона не повинна ототожнюватися з самим об'єктом, а має відображати його значення та властивість задовольняти потреби людини. Виходячи з цього, потреба людей є суб'єктивним фактором цінності. Об'єктивна сторона цінності визначається реальними властивостями об'єкта оцінки як носія цінності. Звідси випливає, що об'єктом оцінки є не ліс чи земля, як вид природних ресурсів, а їх властивості задовольняти потреби суспільства [2].

Аналіз основних досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питання економічної оцінки лісових ресурсів на основі її екосистемних послуг, ґрунтовно досліджено у працях як українських, так і зарубіжних вчених, зокрема: С. Бобильова, С. Волосюка, Т. Жилича, В. Захарова, Є. Мішеніна, І. Лицура, Н. Лукьянчикова, А. Моткіна, І. Потравного.

Мета роботи – розробити теоретичні підходи до економічної оцінки лісових ресурсів на основі її екосистемних послуг та практично визначити загальну економічну цінність 1 га лісових земель.

¹ Наук. керівник: доц. П.В. Кравець, канд. с.-г. наук

Основна частина. На сьогодні існує багато теоретичних підходів до визначення сутності та змісту екосистемних послуг (табл. 1).

Табл. 1. Наукові підходи до трактування сутності "екосистемних послуг" [3]

Автор	Сутність визначення
Бобильов С.Н., Захаров В.М.	Екосистемні послуги – економічні вигоди для споживачів цих послуг, що базуються на забезпеченні природою регулюючих функцій (локальні і глобальні)
Глазиріна І.П.	Екосистемні послуги – матеріальні, енергетичні і інформаційні потоки, що породжуються запасами природного капіталу
Делі Х., Фарлей Дж.	Екосистемні послуги – живі організми, які утворюють комплекси, генерують екосистемні функції та використовуються людьми
Констанца Р.	Екосистемні послуги – умови і процеси, через які природні екосистеми та організми, які їх формують, підтримують та забезпечують людське життя
Думнов А.Д.	Екосистемні послуги – окремий випадок виробництва продукції природоохоронного призначення, включаючи надання послуг природоохоронного характеру
Програма ООН "Оцінка екосистем на порозі тисячоліття"	Екосистемні послуги – вигоди, які люди отримують від екосистем, та які створюються взаємодією в середині екосистем
Міжнародний орган по морському дну ООН	Екосистемні послуги – виконувані екосистемами функції, які забезпечують збереження природних циклів, процесів і енергетичних потоків, що створюють умови для підтримки життя, зокрема життя людей, на користь нинішнього і майбутніх поколінь
Програма розвитку ООН в Україні (Програма розвитку і інтеграції Криму)	Екосистемні послуги – послуги природних екосистем із забезпечення людини природними ресурсами, здоровим місцем існування, та іншими екологічно та економічно значущими "продуктами". Існують чотири категорії екосистемних послуг, для яких реальне використання компенсаційних платежів і створення ринків, а саме послуги із забезпечення прісною водою, поглинання вуглецю, збереження біорізноманіття і естетичних властивостей ландшафтів
Котко А.А.	Екосистемні сервіси – здійснення екосистемами економічно корисних для людини функцій. Природними сервісами є сервіси умовно незмінних, природних екосистем. При використанні терміну в однині, то екосистемним сервісом є цілісний набір економічно корисних людській функцій, пов'язаних з життєдіяльністю тієї або іншої екосистеми або об'єкту, що входить до її складу
Лукьянчиков Н.Н., Потравний І.М.	Екосистемні послуги – свого роду екологічні функції, які підтримують і захищають людську діяльність з виробництва та споживання або певною мірою впливають на загальний добробут і впливають на якість життя людини та її існування
Дейлі Р.	Прикладами екосистемних послуг є очищення води і атмосферного повітря, регулювання опадів і засухи, асиміляція і детоксикація відходів, формування і збереження ґрунту, боротьба зі шкідниками і хворобами, збереження біорізноманітності на користь сільського господарства, захист від ультрафіолетового випромінювання, стабілізація клімату та ін.
Моткін Г.А.	Екосистемна продукція – те, що вироблено в наявних екосистемах (існує можливість економічної оцінки). Екосистемні послуги поділяються на два види: регулюючі, які формують клімат та впливають на повітря, воду, стан флори та фауни та підтримуючі, такі як фотосинтез, кругообіг поживних речовин, ґрунтоутворення (не існує можливості економічної оцінки).
Мишенін Є.В., Олійник Н.В.	Екосистемні послуги – це економічні вигоди, які отримують економічні суб'єкти від використання наявних функцій екосистем, а також таких, що утворюються внаслідок генерування, відновлення, підтримки, регулювання екосистемних процесів, які формуються внаслідок цілеспрямованої діяльності тих або інших суб'єктів господарювання різних форм власності та рівнів ієрархічного управління

Разом з тим жодне з них поки не стало універсальним та широко використовуваним. Це пов'язано з багатовимірністю досліджуваного поняття, відсутніс-

тю єдиного підходу до розуміння його сутності, що зумовлює наявність відмінних теоретико-методичних підходів до економічної оцінки екосистемних послуг. За основу приймаємо визначення екосистемних послуг, яке запропонував Є. Мішенінін: "екосистемні послуги – це економічні вигоди, які отримують економічні суб'єкти від використання наявних функцій екосистем, а також таких, що утворюються внаслідок генерування, відновлення, підтримки, регулювання екосистемних процесів, які формуються внаслідок цілеспрямованої діяльності тих або інших суб'єктів господарювання різних форм власності та рівнів ієрархічного управління".

У межах біосфери (екосистеми планети найвищого рангу) ліс здійснює енергетичні, продукційні, біогеохімічні, відтворювальні, організаційні та охоронні функції. З розвитком цивілізації ліс став, поряд з природними, виконувати суспільні функції, впливати на соціосферу та її підкомплекси. Як окремі лісові біогеоценози, так і ліси країни загалом, здійснюючи різноманітні природні і суспільні функції, беруть участь у накопиченні, перетворенні та збереженні трьох форм матерії: речовини, енергії та впорядкованості. При цьому вони мають функціональні зв'язки з територіальними комплексами різних типів: природними (біосферою); суспільними (суспільно-територіальними комплексами різних рангів); природно-антропогенними; природно-соціальними. Виходячи із взаємозв'язку та взаємовпливу природних та суспільних функцій лісу географи виділяють ноосферні функції лісу – це природні та суспільні функції певного компонента у складі соціосфери. З іншого боку, розглядаючи результати дії цих функцій лісу, трактують їх як лісові ресурси ноосфери та поділяють на сировинні і несировинні [4].

Сировинні функції лісу – це біологічні властивості лісу як екосистеми, що виявляються у продукуванні та накопиченні певної біомаси (сировинних лісових ресурсів). Ці ресурси використовуються безпосередньо населенням, а також як сировина у сфері виробництва. Вони можуть бути відірвані від лісових масивів, нагромаджуватися в значних кількостях та використовуватись за призначенням. Сировинне значення лісів як еколого-економічної системи можна поділити на три взаємопов'язані між собою і зовнішнім середовищем обов'язкові компоненти:

- ресурси деревини, до яких належить стовбурна деревина та інші потенційні продукти деревного походження (гілки, деревна зелень, кора та ін.);
- ресурси недеревного рослинного походження – гриби, ягоди, плоди, лікарська і технічна сировина, кормові ресурси та ін.;
- ресурси тваринного походження – птахи, звірі, комахи.

Несировинні функції лісу – це його властивості (біологічні, фізичні та ін.) як екосистеми. Вони пов'язані з природними, соціальними та соціоприродними явищами, створюють сприятливі умови для функціонування лісових, суміжних з ними антропогенних ландшафтних комплексів інших типів, окремих типів господарств та населення. Несировинні лісові ресурси є невід'ємною частиною лісу. Вплив лісу на абіотичні фактори середовища проявляється в таких властивостях лісів:

- а) клімато-покращувальних: вплив на вітровий режим; вплив лісу на сонячну радіацію; вплив лісу на температурний режим повітря і ґрунтів; виділення лісом кисню і поглинання вуглекислого газу; вплив лісу на іонний режим повітря;
- б) водоохоронних: збільшення кількості вертикальних опадів, що випадають над лісом і суміжних ділянках; утворення конденсаційних осадів; затримка

кронами і деяке перехоплення рідких опадів; перехоплення і перерозподіл твердих опадів.

- в) захисних: ґрунтозахисна роль лісів; пило- і газозахисна роль лісів і зелених насаджень; шумозахисна роль лісів і зелених насаджень.

Вплив лісу на біотичні фактори середовища: ресурсоохоронні функції лісу; лікувально-оздоровчі властивості лісу; рекреаційні; естетичні функції лісів; туристичні.

Ліс як природна підсистема одночасно здійснює комплекс функцій сировинного і несировинного типів (відтворює комплекс лісових ресурсів сировинного і несировинного типів). Будь-яка *ноосферна функція лісу* (природна чи суспільна) є поняттям онтологічним, що відображає об'єктивно наявні процеси, які відбуваються у лісі як компоненти ноосфери та, одночасно, природній складовій ЛВК у рамках суспільно-територіального комплексу (СТК). Натомість *ноосферна роль лісу* – поняття гносіологічне. Воно застосовується під час аналізу ролі (позитивної, нейтральної чи негативної) функцій лісу щодо забезпечення екоеволюційного розвитку ноосфери та утворення і функціонування природно-антропогенних, природно-соціальних і інших типів територіальних комплексів в межах СТК, створення сприятливих умов життєдіяльності населення.

У зв'язку з багатоцільовим характером використання лісових земель виникає необхідність розгляду особливостей оцінювання вартості лісових земель та лісових ресурсів, яка може проводитися з різною метою. Найбільш актуальними для нашої країни є:

- визначення плати за використання лісових ресурсів;
- визначення ціни угоди з продажу в приватну власність лісових земель (хоча зараз така процедура не передбачена, але ймовірно, що продаж лісових земель в приватну власність стане можливий);
- встановлення плати за отримання права оренди чи концесії ділянок лісового фонду;
- визначення ефективності проектів використання лісових земель та ефективності системи ведення лісового господарства;
- визначення ефективності проектів заготівлі і перероблення лісу;

Виходячи з наведеного вище, залежно від мети оцінювання, об'єктами можуть бути:

1. Ліс як **біогеоценоз (лісова екосистема)** – тобто різноманіття живих організмів, які виступають не стільки фізичним (матеріально-речовим) об'єктом, скільки характеристикою стійкості, стабільності, резистентності, поліморфізму екосистеми тощо. Оцінюючи екосистему, враховуємо систему зв'язків і взаємодію між організмами й абіотичними чинниками. Предметом оцінки є *грошовий вираз цінності виконуваних функцій* із забезпечення суспільства природними благами та навколишнього природного середовища екосистемними послугами. При цьому остання передбачає включення до себе як прямих, так і непрямих економічних оцінок задля врахування відображення низки неекономічних функцій.

2. **Ресурси та послуги лісу:** а) здатність лісу створювати матеріальний продукт; б) здатність лісу слугувати необхідною умовою для утворення продукції; в) здатність лісу покращувати клімат, регулювати водний режим рік, очищати та оздоровлювати навколишнє середовище тощо.

Передусім лісові ресурси є значно вужчим поняттям, ніж біогеоценоз, що охоплює окремі організми або їх частини, популяції або будь-які інші біотичні компоненти екосистеми. Говорячи про ресурси та послуги лісу, розглядаємо живі організми або їхні компоненти, які в контексті фактичного або ж потенційного використання набувають цілком конкретного поняття – *лісових ресурсів*. Предметом оцінки слугують *споживчі властивості об'єктів живої природи*, які залучаються в процес виробництва та сприяють поліпшенню якості життя людини.

У зв'язку з різноманітністю функцій, виконуваних лісом, його оцінка повинна мати комплексний, інтегрований характер. Під комплексністю оцінки розуміємо адекватний вимір всієї сукупності функціональних споживацьких властивостей лісу і вибір серед них оптимальної. Іншими словами, поняття комплексності розуміємо як "все враховано", а не "сума того, що враховано". Тому комплексний підхід полягає у всебічному цілісному оцінюванні всієї сукупності можливих альтернатив і вибір із них найбільш ефективної. В економічній літературі є багато підходів до економіко-екологічної оцінки лісових ресурсів на основі екосистемних послуг (табл. 2).

Табл. 2. Порівняльні характеристики методів вартісної оцінки екосистемних послуг [5, 6]

Метод	Підхід	Застосування	Вимоги до даних	Обмеження
Ринкова оцінка	Моделювання та аналіз ринків екосистемних послуг	Екосистемні послуги, які обертаються на ринках (деревина, риба, в деяких випадках рекреація та ін.)	Ринкові ціни та відповідні їм обсяги продажів	Більшість екосистемних послуг не мають своїх ринків
Метод продуктивності	Визначення впливу змін обсягу (якості) екосистемних послуг на ринкові товари	Будь-який вплив на товари; деякі послуги, які формують забезпечують функціонування окремих екосистем	Зміна обсягу (якості) екосистемних послуг; рівень впливу на виробництво; чиста вартість вироблених товарів	Інформація про зміни в наданні екосистемних послуг і відповідний вплив на виробництво часто відсутні
Витратні методи	Оцінка витрат на заміщення (відновлення, збереження) екосистемної послуги	Будь-які втрати екосистемних послуг, послуги, які формують забезпечують функціонування окремих екосистем	Розміри втрат обсягу (якості) екосистемних послуг, витрати на їх заміщення (відновлення, збереження)	Можлива переоцінка поточної цінності; вимагають обережного підходу
Метод транспортно-шляхових витрат	Побудова кривої попиту за фактичними транспортними витратами	Рекреаційні ресурси екосистем	Опитування, що визначає витрати грошей і часу на відвідування об'єкта	Обмежено рекреаційними вигодами, складний у використанні за наявності багаточисельних задач
Метод гедоністичного ціноутворення	Визначення ефекту від впливу екосистемних послуг на ціну ринкових товарів	Якість повітря, рекреація, естетичні та культурні цінності	Ціни та характеристики товарів	Вимагає великого обсягу даних, чутливий до конкретного об'єкта
Метод суб'єктивної оцінки	Оцінка думки респондентів щодо їх готовності платити за екосистемні послуги	Практично будь-яка екосистемна послуга	Опитування, що представляє сценарій і з'ясовує готовність платити за визначену послугу	Наявність похибок у відповідях респондентів

Метод експерименту з вибором	Оцінка думки респондентів щодо кращого варіанту з набору альтернатив	Практично будь-яка екосистемна послуга	Опитування, що представляє на вибір сценарії, які включають декілька атрибутів на різних рівнях	Наявність похибок у відповідях респондентів; складний аналіз результатів
Метод перенесення вигід	Використання результатів, отриманих в одному дослідженні, у іншій оцінці екосистемних послуг	Будь-яка з екосистемних послуг, стосовно якої існує достовірна референтна база	Оцінка об'єкта-прототипу	Неточність оцінки, оскільки навіть подібні дослідження можуть відрізнятися за багатьма параметрами; вимагає обережного підходу

Одним із методів, який дає змогу визначити сумарну економічну оцінку екосистем, їх функцій, товарів і послуг, є метод розрахунку загальної економічної цінності. Ця цінність інтегрує чотири складові елементи: пряму вартість використання, непряму вартість використання, вартість відкладеної альтернативи та вартість існування. У табл. 3 подані приклади вартості використання та невикористання різних варіантів екосистемних послуг.

Табл. 3. Загальна економічна цінність збереження екосистемних послуг [7]

Тип оцінки	Вартість використання			Вартість невикористання
	Пряма	Опосередкована	Відкладеної альтернативи	Вартість існування
Приклади екосистемних послуг	Рибальство Сільське господарство Деревина Торф Рекреація Транспортування Інші продукти і послуги екосистем	Депонування вуглецю Зв'язування азоту Регулювання повеней Захист від буревіїв Відновлення підземних вод та інші послуги екосистем	Майбутнє використання Майбутня інформація	Біорізноманіття Культурна спадщина Цінність спадкування

Таким чином, для лісових ресурсів оцінюванню підлягають зміни в суспільному виробництві, тоді як лісовий екосистеми – зміни у функціонуванні біосфери та суспільному добробуті. Виходячи з наведеного вище, у табл. 4 показано загальну економічну цінність 1 га лісових земель у гривнях за рік.

Табл. 4. Загальна економічна цінність 1 га лісових земель, грн

Категорія лісів			
Захисні	Рекреаційно-оздоровчі	Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення	Експлуатаційні
38956	34675	36784	23456

Висновки. Розроблені теоретичні підходи до економічної оцінки лісових ресурсів на основі її екосистемних послуг та практичне визначення загальної економічної цінності 1 га лісових земель показали, що експлуатаційні ліси мають найнижчу вартість та в основному використовуються тільки сировинні функції лісового насадження. Найвищу вартість мають захисні ліси, які переважно створюють сприятливі умови для функціонування лісових, суміжних з ними антропогенних ландшафтних комплексів інших типів, окремих типів господарств та населення. Виходячи з наведеного вище, господарювання в лісах доцільно проводити за двома різними схемами відповідно до функцій (і вартості), що вони виконують.

Література

1. Економічна енциклопедія. – У 3-ох т. – К. : Вид-во "Академія". – 2000. – Т. 1. – С. 432-433.
2. Лицур І.М. Методичні підходи до економічної оцінки лісових ресурсів / І.М. Лицур // Економіка природокористування і охорони довкілля : зб. наук. праць. – К. : ДУ ІЕПСР НАН України. – 2012. – С. 49-56.
3. Мишенін Є.В. Розвиток ринку екосистемних послуг як напрямок посткризового зростання економіки України / Є.В. Мишенін, Н.В. Олійник // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 3, т. 2. – С. 106.
4. Дубін В.Г. Еколого-географічні основи використання і відтворення лісу в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук: спец. 11.00.02 – "Економіка та соціальна географія" / В.Г. Дубін; Нац. акад. наук України, Ін-т географії. – К., 2000. – 22 с.
5. Волосюк С. Рекомендации по проведению стоимостной оценки белорусских ООПТ / С. Волосюк, Т. Жилич. – Минск-Варшава : Предст-во ООН в Республике Беларусь, 2010. – 67 с.
6. Pagiola S. Assessing the Economic Value of Ecosystem Conservation / S. Pagiola, K. von Ritter, J. Bishop. World Bank, – 2004. [Electronic resource]. – Mode of access <http://129.3.20.41/eps/other/papers/0502/0502006.pdf>.
7. Неверов А.В. Экономическая оценка биоразнообразия особоохраняемых природных территорий Беларуси / А.В. Неверов, Д.А. Редковская, Д.А. Неверов // Природные ресурсы. – 2001. – № 3. – 89 с.

Несторак Ю.Ю. Теоретические подходы к экономической оценке лесного участка на основе его экосистемных услуг

На основе научных работ украинских и зарубежных ученых в области экономики природопользования, а также с использованием национальных и международных правовых актов по вопросам экономической оценки, осуществлен анализ теоретических подходов к экономической оценке лесного участка на основе его экосистемных услуг. Проанализировано значительное количество теоретических подходов к определению сущности и содержания экосистемных услуг. Акцентируется внимание на том, что экосистемные услуги – это экономические выгоды, которые получают экономические субъекты от использования существующих функций экосистем, а также таких, которые образуются в результате генерирования, восстановления, поддержания, регулирования экосистемных процессов, которые формируются в результате целенаправленной деятельности тех или иных субъектов хозяйствования разных форм собственности и уровней иерархического управления. Практически определена общая экономическая ценность 1 га лесных земель. Определены перспективы дальнейших научных разработок в направлении формирования эффективного экономического механизма оценки лесных ресурсов и обеспечения его практической реализации.

Ключевые слова: экономическая оценка, лесные ресурсы, экосистемные услуги леса.

Nestoriak Yu.Yu. Some Theoretical Approaches to the Economic Valuation of Forest Area Based on Ecosystem Services

Some works of Ukrainian and foreign scholars of environmental economics, as well as national and international regulations on economic evaluation are reviewed in order to analyze theoretical approaches to the economic valuation of forest areas considering their ecosystem services. A significant amount of theoretical approaches to defining the nature and content of ecosystem services is analysed. Ecosystem services are accentuated to be the economic benefits that receive economic agents from using existing ecosystem functions, as well as those resulting from the generation, recovery support, regulation of ecosystem processes, which are formed as a result of purposeful activity or other entities with different ownership and hierarchical levels of management. The total economic value of 1 hectare of the forest area is determined. Some prospects for further scientific development in the direction of forming an effective economic mechanism of forest resources evaluation and ensure its implementation are identified.

Keywords: economic evaluation, forest resources, forest ecosystem services.

ЕКОЛОГІЧНИЙ РИЗИК У ПРОЦЕСІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянуто екологічний ризик у процесі інвестиційної діяльності. Запропоновано класифікацію екологічного ризику у процесі інвестиційної діяльності за такими ознаками: сферою впливу (екологічний ризик для навколишнього природного середовища; екологічний ризик для підприємства); рівнем (ступенем) впливу (низький, середній, високий); можливими наслідками, пов'язаними з юридичною відповідальністю (ризик, пов'язаний з діяльністю підприємства; ризик, пов'язаний з участю в акціонерному капіталі; ризик, пов'язаний з приватизацією). Наведено основоположні принципи забезпечення максимальної ефективності процесу управління екологічними ризиками.

Ключові слова: екологічний ризик, інвестиційна діяльність, інвестування.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки і суспільства характеризується екологізацією виробничо-господарської діяльності. Дедалі більший інтерес проявляється до екологічних аспектів діяльності підприємств поряд з економічними. Об'єктивною потребою є формування екологічної відповідальності суб'єктів господарювання, яка інтегрована в основну стратегію їх розвитку. Екологічна відповідальність передбачає зміни в поведінці підприємства, змінює умови його господарювання, впливає на формування цілей і досягнення результатів інвестиційної діяльності.

Ефективне використання інвестицій недостатньо розглядати тільки з боку економічного ефекту, а й водночас з екологічного. У цьому зацікавлені всі сторони інвестиційних відносин:

- інвестор при досягненні екологічного ефекту вкладення коштів і його визнання суспільством може отримати додаткові переваги і реалізувати проект з урахуванням особистих і суспільних інтересів;
- чинний уряд в умовах дефіциту бюджетних коштів і їх недоцільного витрачання стимулює приплив інвестицій для вирішення соціально-екологічних проблем за допомогою розподілу відповідальності між державою та інвестором;
- суспільство очікує від держави та суб'єктів господарювання можливості реалізації своїх екологічних прав і гарантій на екологічно безпечне існування.

Сучасні світові тенденції розвитку інвестування зумовлюють потребу визначення екологічного ризику, що дає змогу визначати оптимальну стратегію щодо запобігання та зниження негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення, а також розробляти пріоритетні заходи щодо забезпечення екологічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним з важливих завдань ефективного функціонування країни є достатнє інвестиційне забезпечення коштами різноманітних джерел походження, які можуть бути залучені як на внутрішніх, так і на зовнішніх ринках капіталів. Окрім цього, подолання несприятливих тенденцій у сфері природокористування неможливе без вкладання науково обгрунтованих інвестицій, спрямованих на досягнення поставлених цілей і задач сталого розвитку. При цьому дослідження, які пов'язані з питаннями залучення інвестиційних ресурсів, постійно перебувають у центрі уваги багатьох вітчизняних вчених, зокрема, І.А. Бланка, Б.В. Буркинського, О.В. Гаврилюка, П.І. Гайдуцького, А.С. Гальчинського, В.М. Гейця, Н.Г. Ковальової, О.М. Ястремської та ін. Питання екологічного ризику тісно чи іншою мірою розглянуто у працях науковців: В.В. Божкової, Б.М. Данилишина, С.М. Ілляшенка, А. Качинського, А.А. Садекова та ін.